

Rød alarm: Omfattende kemisk forurening i hovedparten af Danmarks vandområder

Miljøfarlige stoffer som metaller og industrikemikalier findes i koncentrationer, der langt overskrider grænseværdierne i hovedparten af de danske vandområder, viser ny analyse fra Tænketanken Hav. Det har ødelæggende konsekvenser for livet i havet og økosystemerne, ligesom det kan påvirke menneskers sundhed.

19. juni 2025. Tænketanken Hav.

De alarmerende konsekvenser af årtiers udledninger af miljøfarlige stoffer som arsen, cadmium og kviksølv til Danmarks havmiljø, bliver nu for alvor tydelig i en ny analyse fra Tænketanken Hav.

Analysen viser, at mange af stofferne overskrider myndighedernes grænseværdier i de fleste danske vandområder. For eksempel overskrider det ikke-nedbrydelige metal arsen grænseværdien i alle de 106 vandområder, hvor det er blevet målt, og ét sted helt op til 337 gange over grænseværdien.

”Den her analyse understreger, at kemisk forurening er en af de største og mest oversete trusler mod det danske havmiljø. Det er rød alarm og dybt bekymrende, at der udledes så store mængder af miljøfarlige stoffer over grænseværdierne. Grænseværdier er sat for at beskytte miljøet, og jo mere og jo længere, man overskrider grænseværdierne, jo større er risikoen for skadelige effekter på livet i havet”, fortæller Henriette Selck, seniorkonsulent i Tænketanken Hav.

Nationalt problem

98 pct. af de danske vandområder er i såkaldt ikke-god kemisk tilstand, hvor myndighedernes grænseværdier for mindst ét miljøfarligt stof er overskredet, og analysen fra Tænketanken Hav viser, at i halvdelen af de danske vandområder er grænseværdierne overskredet for mindst seks af de målte miljøfarlige stoffer.

Tre eksempler på lokal kemisk forurening:

- I vandområdet Lillebælt, Syd overskrider 13 miljøfarlige stoffer grænseværdierne. Det gælder bl.a. vanadium, som er målt i koncentrationer 253 gange over grænseværdien. Vanadium påvirker stofskiftet i fisk, mikroalger og krebsdyr med nedsat vækst og reproduktion til følge.
- I vandområdet Kattegat, Aalborg Bugt, overskrider seks miljøfarlige stoffer grænseværdierne. Det gælder bl.a. metallet arsen, som findes i koncentrationer 337 gange over grænseværdien. Arsen, i den mest giftige form, øger dødeligheden, er kræftfremkaldende og påvirker immunsystemet for dyr i havmiljøet.
- I vandområdet Øresund Nord overskrider 10 miljøfarlige stoffer grænseværdierne. Det gælder bl.a. PCB, som findes i koncentrationer 142 gange over grænseværdien. PCB er hormonforstyrrende, overføres fra mor til afkom og der ses effekter i havmiljøet som nedsat vækst, nedsat reproduktion og hjerneskader.

Mange af de miljøfarlige stoffer, der overskrider grænseværdierne, er metaller og evighedskemikalier, der nedbrydes ekstremt langsomt – eller slet ikke - og ophobes i både havets dyr og mennesker. Når fisk, muslinger og havpattedyr optager giftstofferne, forplanter det sig i hele fødekæden, og kan til sidst ende på vores tallerken”, siger Henriette Selck.

Kun toppen af isbjerget

Analysen viser kun en brøkdel af den kemiske forurening i det danske havmiljø. Ifølge forskere vurderes det, at der anvendes flere hundrede tusinde forskellige miljøfarlige stoffer, hvoraf mange kan ende i havmiljøet. Man mangler altså i høj grad viden om forureningens reelle omfang.

Derfor er der også brug for et akut gearskifte i den danske håndtering af miljøfarlige stoffer, siger seniorkonsulent Henriette Selck:

”God tilstand i vores havmiljø kan ikke opnås uden et målrettet fokus på kemisk forurening. Vi er som samfund nødt til at træde i karakter og målrettet reducere udledning og tilstedeværelse af miljøfarlige kemikalier i havmiljøet, hvis vi skal leve op til vores egne og EU’s målsætninger.”

Danmark er ifølge EU’s vandrammedirektiv forpligtet til at opnå god kemisk tilstand såvel som god økologisk tilstand i alle vores vandområder senest i 2027.

Baggrund:

Analysen er baseret på data fra miljømyndighedernes tilstandsvurdering i forbindelse med genbesøget af vandområdeplanerne 2021-2027. Her indgår op til 31 målte miljøfarlige stoffer, som anvendes til den kemiske og økologiske tilstandsvurdering af de i alt 123 danske vandområder (fra kysten og ud til 12 sømil). Dette genbesøg inkluderer tilpassede miljøkvalitetskrav (grænseværdier). Kilde: vandplandata 2025.

Læs hele analysen på taenketanken.dk/publikationer

Kontakt

Kommunikations- og pressechef Emil Lee Madsen

E-mail: elm@taenketanken.dk

Tlf: 30 92 00 10
